

уповноважені державні органи, щодо випадків корупції. Це тягне за собою високу латентність таких злочинів, і як результат необ'єктивне відображення в офіційній статистиці.

Список бібліографічних посилань

1. Запобігання корупції : підручник / Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін. ; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2019. 296 с.

2. Про запобігання корупції : закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.

Одержано 29.09.2019

УДК 343.35

Павло Олександрович ПЕРЕПЕЛИЦЯ,

курсант 2 курсу факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Ксенія Володимирівна ЮРТАЄВА,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПОЛОЖЕНЬ КОНВЕНЦІЇ ООН ПРОТИ КОРУПЦІЇ В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Конвенція ООН проти корупції 2003 р. є ефективним міжнародним юридичним інструментом, що забезпечує співробітництво у сфері розслідування корупційних злочинів. Вона була підписана Україною 31 жовтня 2003 року, а ратифікована 18 жовтня 2006 року з метою зміцнення міжнародного співробітництва, обміну інформацією, технічної допомоги під час розслідування корупційних злочинів, повернення активів, здобутих внаслідок корупційних діянь, а також заохочення чесності, відповідальності й належного управління громадськими справами й державним майном [1].

Аналіз положень законодавства України про кримінальну відповідальність дозволяє визначити наступні напрями імплементації міжнародно-правових стандартів щодо протидії корупції:

– передбачено можливість екстериторіального застосування закону України про кримінальну відповідальність до корупційних злочинів, вчинених іноземцями або особами без громадянства, що не проживають постійно в Україні, у співучасті із службовими особами, які є громадянами України (ч. 2 ст. 8 КК);

– розширено поняття суб'єкту злочину за рахунок посадових осіб іноземних держав та іноземних суддів, посадових осіб міжнародних організацій членів міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та суддів і посадових осіб міжнародних судів (ч. 4 ст. 18 КК);

– передбачено спеціальну конфіскацію за вчинення корупційних злочинів (ст. 96-1 КК);

– передбачено заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб, уповноваженою особою від імені та в інтересах яких було вчинено корупційні злочини (ст. 96-3 КК);

– посилено кримінальну відповідальності за корупційні злочини, зокрема, усунено можливості звільнення від кримінальної відповідальності та покарання за вчинення корупційних злочинів (ст. 45–48, ч. 1 ст. 74., ч. 1 ст. 79, ч. 3 ст. 81 КК України) та зняття судимості до закінчення строків, зазначених у ст. 89 КК (ч. 2 ст. 91 КК);

– криміналізовано нові склади корупційних злочинів (Розділ XVII Особливої частини КК)

– поняття хабара було замінено не більш ємке поняття неправомірної вигоди (примітка до ст. 364-1 КК);

– встановлено відповідальності за незаконне збагачення, передбачену ст. 20 Конвенція ООН проти корупції 2003 р. тощо [2].

Останній пункт наразі викликає найбільше нарікань, у зв'язку з чим 26 лютого 2019 р. норма ст. 368-2. «Незаконне збагачення» була визнана неконституційною. Представники нашої держави висловлювали побоювання, що криміналізація незаконного збагачення буде суперечити Конституції у частині презумпції невинуватості ще на етап її імплементації. Стаття 20 Конвенції ООН проти корупції 2003 р. носить рекомендаційний характер щодо імплементації зазначеної норми [1], тому відновлення відповідальності за цей злочин є дискусійним.

Отже, імплементація Конвенції ООН Проти корупції 2003 р. до законодавства України про кримінальну відповідальність чітко визначає та криміналізує корупційні правопорушення, зміцнює міжнародне співробітництво у сфері протидії проявам корупції, покращує співробітництво з іншими державами у цій сфері, створює умови для заохочення чесності, відповідальності для належного виконання своїх обов'язків державними службовцями і службовими особами юридичних осіб приватного права, управління справами й розпорядження державним майном та майном підприємств, установ і організацій.

Список бібліографічних посилань

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції : від 31.12.2003 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада

(ВР) України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16 (дата звернення: 20.09.2019).

2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 20.09.2019).

Одержано 22.09.2019

УДК 343.9

Володимир Володимирович ПИВОВАРОВ,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (м. Харків)

ФЕНОМЕН КОРУПЦІЇ: КРИМІНОЛОГІЧНИЙ ПОГЛЯД І АДЕКВАТНІСТЬ РЕАГУВАННЯ

Історія людської цивілізації багата прикладами проявів корупції, що підтверджує досить поважний вік та неодмінну присутність цього явища в усіх людських культурах і цивілізаціях. Слід зазначити, що корупція засуджувалася в усі часи, але це не зашкодило проникнути їй у сучасне суспільство. Розв'язання проблем ефективної протидії корупції значною мірою залежить від того, наскільки правильно і глибоко буде зрозуміла її сутність. З'ясування сутності корупції є надзвичайно важливим як в теоретичному, так і в практичному плані.

Сутність корупції необхідно визначати враховуючи той факт, що вона є різнобічним явищем із негативними наслідками у соціальній, економічній і політичній сфері життя держави, та не може зводитись до конкретного правопорушення. Соціальна сутність корупції проявляється в тому, що вона: має соціальну обумовленість (є продуктом соціального життя); має свою соціальну ціну, яку платить суспільство за існування корупції; здійснює суттєвий вплив на найважливіші соціальні процеси; має історичні витоки і глобальний характер. Соціальна сутність корупції проявляється також у тому, що це явище (конкретні його прояви) отримують правову та моральну оцінку з боку держави і суспільства. Держава у відповідних законах (кримінальному, адміністративному та інших) визначає, яка поведінка наділеної владними повноваженнями особи є протиправною і яка юридична відповідальність настає у разі вчинення певних діянь.

Корупція як соціальне явище існує в певних інституціональних рамках, в яких економічні, політичні, правові, соціальні процеси